

OPLÆRINGSANSVARLIG

Er du klar til din lærling?

SIKKERHEDSSTYRELSEN

DANSK EL-FORBUND

Er du klar til din lærling?

Når en ny lærling træder ind af døren, får du ikke kun en ny kollega, men også ansvar for at lære en ny op. Det er hos dig, at lærlingen skal blive en god elektriker. En elektriker, der har styr på opgaverne, sikkerheden og hvordan man opfører sig over for sine kolleger og kunderne. Derfor er det vigtigt, at du og dine kolleger går foran som gode eksempler og tager jer god tid til at forklare lærlingen, hvordan han eller hun bliver en god elektriker.

I denne brochure kan du få inspiration til at tage imod den nye lærling og løbende huske at give feedback og udfordre lærlingen.

3 gode råd, når du skal have en lærling

Tilpas arbejdsopgaverne!

Vurdér hvad og hvor meget lærlingen kan lave. Sørg for, at der er ordentlig tid til lærlingen og forklar gerne opgaverne mange gange, så du er sikker på, at lærlingen er klar over, hvad der skal laves.

Giv feedback!

En lærling vil typisk ikke selv spørge, hvordan det går. Derfor er det vigtigt, at du løbende fortæller lærlingen, hvordan han eller hun klarede opgaven. Hvad gik godt? Og hvad kunne blive bedre?

Skab et godt arbejdsmiljø!

Lærlingen vil typisk gøre som sine kollegaer, så vær gode rollemodeller for lærlingen.

- Tal ordentlig sammen – også om sikkerheden i opgaven.
- Vær åben overfor, at lærlingen kan føle sig presset til at lave opgaver og respektér, hvis din lærling siger fra.

Hvordan er du en god oplæringsansvarlig?

Det gælder ikke kun om at være fagligt dygtig, når du skal oplære en lærling alene eller i samarbejde med andre. Det gælder også om at være god til at lære fra sig. Det gør du lettest, hvis du er opmærksom på, hvor din lærling er i forløbet og hjælpe ham eller hende videre.

Typisk vil en lærling have brug for meget instruktion i starten, fordi det meste vil være nyt for dem. Det gælder både fagligt og socialt på arbejdspladsen. Når de har fået lidt mere erfaring, gælder det om at øve det, de har lært, så de får rutine i løsningen af opgaver. Derefter vil de typisk have lyst til at klare mere selv, og da kan de have brug for vejledning. I slutningen af uddannelsen vil mange primært have brug for, at du kontrollerer det, de har lavet, hvis det er opgaver, de har rutine i.

En god oplæringsansvarlig ...

- er fagligt dygtig.
- er tålmodig.
- har lyst til at lære fra sig.
- er god til at forklare arbejdsopgaver.
- har styr på sikkerheden.
- er god til at samarbejde og få alle med.
- er god til at vurdere, hvilke opgaver lærlingen kan lave.

”

Det gælder om at være god til at lære fra sig. Det gør du lettest, hvis du er opmærksom på, hvor din lærling er i forløbet og hjælpe dem videre.

Tag godt imod lærlingen!

En god introduktion er vigtig for et godt læringsforløb. Her er inspiration til, hvad du kan introducere en ny lærling til.

| Introduktion til virksomheden

- Gennemgå praktikaftalen
- Time og ugesedler
- Arbejdstøj, værktøj og værnemidler
- Personalehåndbog eller personalemappe
- Sikkerheds- eller arbejdsmiljøhåndbog (APV)
- Faste medarbejdermøder (fredagsmøder, personalemøder og så videre)

Forventninger og kompetencer

| Hvad forventer du af lærlingen?

- Arbejdsopgaver på kort og på lang sigt
- Arbejdstempo (grundighed er vigtigere end hurtighed)
- Sikkerhed (fortæl lærlingen, hvor højt det prioriteres, og at det er ok at sige fra)
- Opførsel hos kunderne

| Hvad kan lærlingen?

- Spørg, hvilke opgaver lærlingen har prøvet?
- Spørg, hvilke værktøjer lærlingen har arbejdet med?
- Spørg, hvilke værnemidler lærlingen har brugt?

| Præsentation af kolleger

- Andre i oplæringen af lærlingen
- Administrativt ansvarlige (løn, sygdom, time- og ugesedler med mere)
- Arbejdsmiljørepræsentant og tillidsrepræsentant

Følg løbende op på dine og lærlingens oplevelser

Det er vigtigt at give løbende feedback på de enkelte opgaver i hverdagen. En gang imellem er det en god idé at holde en statussamtale om overordnede emner.

Herunder er der inspiration til, hvad en statussamtale kan indeholde.

FORTÆL LÆRLINGEN OM:	●	●	●
Er lærlingens arbejdstempo tilfredsstillende?	☐	☐	☐
Er kvaliteten i orden?	☐	☐	☐
Foregår arbejdet sikkerhedsmæssigt forsvarligt?	☐	☐	☐
Er opførslen hos kunderne tilfredsstillende?	☐	☐	☐
Er fremmødet tilfredsstillende?	☐	☐	☐
Fungerer afleveringen af time- eller ugesedler?	☐	☐	☐

Spørg lærlingen om

- Er der tilpas variation i opgaverne?
- Er der tid nok til opgaverne?
- Passer opgaverne til dine evner?
- Har du været tryk i opgaverne?
- Er der nok instruktion til opgaverne?
- Er du tilfreds med oplæringen indtil nu?
- Hvordan oplever du samarbejdet med den oplæringsansvarlige?
- Hvordan oplever du samarbejdet med de andre kolleger?
- Trives du på arbejdspladsen?

Aftal

Er der noget, der skal være bedre?

FAKTA

Hvad må lærlingen lave - hvad må lærlingen ikke lave?

- En lærling under 18 år må ikke arbejde under spænding.
- Hvis lærlingen er fyldt 18 år, kan man arbejde på eller nær ved en installation under spænding, hvis man er instrueret og under opsyn af en sagkyndig under udførelsen, jævnfør regler i DS/EN 50110.
- Arbejdsgiveren skal altid vurdere, om lærlingen er kompetent nok til at udføre opgaven.

Skab en god sikkerhedskultur

Alt for mange lærlinge får stød, når de er i praktik. Ofte ved lærlingen godt, hvordan man arbejder sikkert, men når han eller hun begynder på lærepladsen, så gør de som deres kolleger.

Det ender desværre ofte i, at de arbejder unødvendigt under spænding og får stød. En undersøgelse fra Dansk Elforbund Ungdom blandt H1 elever i 2018 viste, at 89% af lærlingene har arbejdet under spænding i første praktik, og 74% af dem har fået stød.

Det vil sige, at lærlingene allerede i første praktikforløb har været i risiko for at få akutte skader efter stød og skader senere i livet.

Du og resten af arbejdspladsen kan ændre statistikken til gavn for både jer selv og lærlingene ved at indføre en god sikkerhedskultur på arbejdspladsen.

Gode råd om at skabe en god sikkerhedskultur

- Vis synlig sikkerhedsledelse ved jævnligt at gå sikkerhedsrunder i virksomheden og ved at ledere og mellemledere er forbilleder i dagligdagen.
- Mellemledere skal være klædt på til at kunne handle på sikkerhedsspørgsmål, når de opstår.
- Lav et særligt program om sikkerhed, som medarbejderne skal gennemføre.
- Skab en kultur, hvor man kan tale åbent om sikkerhed - også med cheferne.
- Alle skal tage ansvar for deres egen sikkerhed. Arbejdsgiver har det overordnede ansvar for sikkerheden, men lærlinge og svende skal tage ansvar for deres egen sikkerhed.
- Fokuser på ansvarlighed og sørg for at udvikle viden og færdigheder både blandt ledere og medarbejdere.
- Tal om sikkerhed ved ugentlige udviklingsmøder for at genopfriske procedurerne.

Alle skal tage ansvar

- Få alle til at forstå, at farligt arbejde skal stoppes med det samme og først kan genoptages, når det er sikkert. Lav et slogan som for eksempel "farligt arbejde er no go".
- Styrk deltagelsen, da det er nøglen til at styrke dialogen.
- Medarbejderne skal udfordres til at tænke og finde løsninger selv. Stil spørgsmål, der fremmer refleksion.

Læs mere om sikkerhedskultur ...

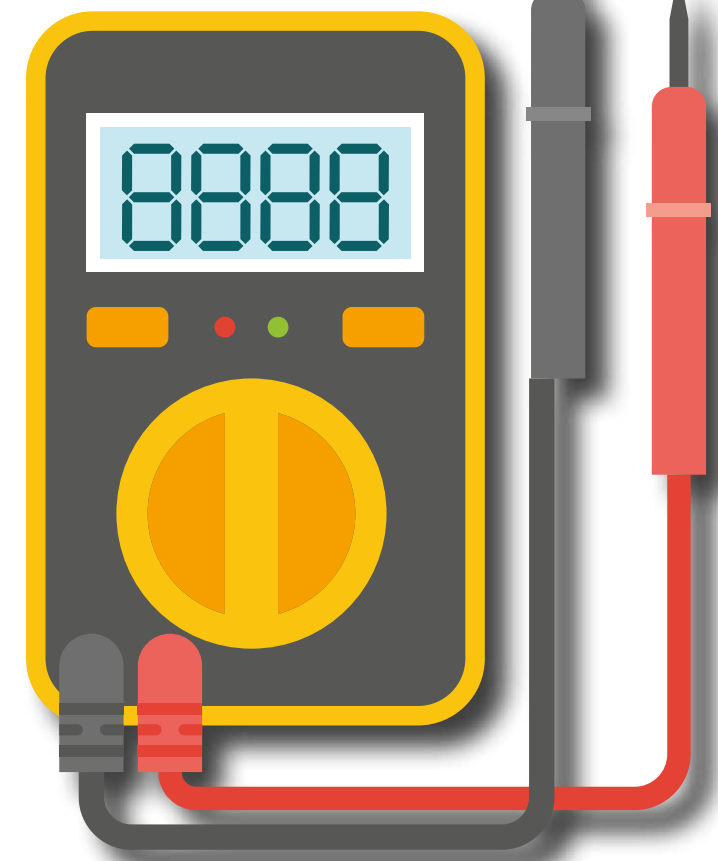
www.at.dk

FAKTA

Hvad kan lærlingen, når de starter på lærepladsen?

Når din lærling kommer fra skolens grundforløb 2, har de typisk modtaget teoretisk og praktisk undervisning i:

- Installation af lys m.m. i boliger
- Sikkerhed og regler
- Beregninger
- Hvordan du laver og bruger arbejdstegninger
- Måling og fejlfinding på installationer
- Førstehjælp

Konkrete idéer til øget sikkerhed for din lærling

Afbryd spændingen

- Når opgaverne planlægges, kan de lægges på et tidspunkt, hvor det passer kunden, at spændingen afbrydes.
- Giv altid lærlingen instruktion om, hvor spændingen afbrydes.

Værnemidler, værktøj og lås – udstyret skal være i orden

- Sørg for, at lærlingen har de rigtige værnemidler og værktøj.
- Det er også givtigt, at de har en lås, så spændingen forbliver afbrudt.

Øv risikovurdering og sikkerhed med lærlingen

- Prioritér at lære lærlingen risikovurdering og snak om, hvad sikkert arbejde vil sige.
- Giv ros, når lærlingen træffer gode valg om sikkerheden.

Træn arbejde under spænding – uden spænding

- Lærlingen kan øve sig i at arbejde med værnemidler og risikovurdering på installationer uden spænding. Det giver lærlingen erfaring til den dag, han eller hun skal arbejde med spænding for alvor.

Her gik det galt

Bo fik skader på sin hånd, da han fik stød

Bo er uddannet elektriker. Han har arbejdet med styring og programmering. Han fik stød, da han ville sætte lamper op i sit eget hus.

Bo ville vise hensyn til familien og afbrød ikke strømmen i huset.

Michel har været nødt til at droppe sit arbejde som elektriker

Michel havde 16 års erfaring, da han fik stød. Han havde fulgt alle regler, men en kollega skulle bruge strøm til at løse sin opgave.

Det har haft store konsekvenser for Michel, der ikke længere kan bruge sin ene arm ordentligt.

Jeppe har haft problemer med sit helbred, siden han fik stød for 6 år siden

For 6 år siden fik Jeppe stød. Han havde sikret sig ved at slukke for HPFI'et, men et 400 volts stik var kørt uden om HPFI'et. Han fik et kraftigt stød. Stødet gav ham skader, der stadig påvirker hans liv.

Jeppe håber, at han en dag kommer sig over ulykken, så han kan arbejde igen.

Efter Lærke fik stød, har smerter og sygedage præget hendes lærlingetid

Lærke fik stød, da hun støttede sig til en gitterbakke med et u-isoleret kabel. Fra det øjeblik ændrede hendes liv sig.

Hør de fire historier på APPen Sikker EL.

Download APPen Sikker el

Esbjerg Brygge 30
6700 Esbjerg
Tlf. 3373 2000
www.sik.dk
sik@sik.dk

Nyropsgade 14
1602 København V
Tlf. 3329 7000
www.def.dk
def@def.dk

